

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר
כתפוח בעצי היער

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"ה, צמח צדק" —
מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב"ד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

לזכות
יוסף יצחק שיחי
בן ברכה שתחי
לרגל יום הולדת שלו
ערב יום כיפור, ט' תשרי
לאריכות ימים ושנים טובות

MAAMAR
KATAPUACH BE'ATZEI HAYAAR

Copyright © 2023
by

Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

בעמדנו לקראת חג הסוכות הבעל"ט, הננו מו"ל בזה מאמר ד"ה „כתפוח בעצי היער“, מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק.

בראש הקונטרס – פאקסימיליא מהכתב-יד.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

ערב חג הסוכות התשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

בס"ד. הנחת הרב מהרי"ל שיחי' בפ' שמות תרכ"א

כתפוח! בעצי היער² כן דודי בין הבנים, בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי. הנה פסוק זה נאמר על ר"ה ויוהכ"פ וסוכות ושמיני עצרת. כי פירוש דודי בין הבנים הוא כמ"ש ויהי³ היום ויבואו בני האלקים להתייצב על הוי' כו', וזוהר⁴ ר"פ בא ובפ' פנחס דרל"א, בכל אתר ויהי היום דא ר"ה, וכמו"כ ויהי⁵ היום ויעבור אלישע אל שונם כו'. והטעם שנקרא ר"ה היום, מפני שר"ה⁶ הוא ביום ששי למעשה בראשית ולא הי' בו לילה כי לא נאמר ויהי ערב ויהי בוקר יום השביעי, כנודע מארז"ל⁷ שהאור שנברא ביום ראשון שימש ל"ו שעות, י"ב שעות דיום ששי וך"ד שעות דשבת קודש. ויבואו בני האלקים פירש בזוהר⁸ אילין ב"ד רברבא, ויש כמה מדריגות בבחי' ב"ד רברבא, כמארז"ל⁹ הוא ובית דינו כו' והוא בעולם אצי', ויש עי'¹⁰ סנהדרין בהיכלות דעולם הבריאה בהיכל הזכות כו', והן הנקראים בני אלקים ששרשן מבחי' שם אלקים¹¹ מדת הדין, והן מתעוררים בר"ה להתייצב על הוי', פירש בזוהר, דינא דקדמאה דכולא בי' מאן

ב, א. וראה תרגום עה"פ.
 (4) ובזוהר ר"פ בא ובפ' פנחס דרל"א: זח"ב לב, ב. זח"ג רלא, א.
 (5) ויהי היום ויעבור אלישע אל שונם: מלכים-ב ד, ח.
 (6) שר"ה הוא ביום ששי . . . ולא הי' בו לילה: ראה אוה"ת שה"ש שם כרך א: ובפי' הרמ"ז שם [זהר פ' בא] שנקרא היום . . . לא היה בו לילה.
 (7) מארז"ל שהאור שנברא ביום ראשון שימש ל"ו שעות: ירושלמי ברכות פ"ח, ה"ה. ב"ר פי"א ב. פי"ב, ו. ס"פ פ"ב. שוח"ט צב, א. ועוד.
 (8) בזוהר אילין ב"ד רברבא: זח"ג פ' פנחס שם.
 (9) כמארז"ל הוא ובית דינו: ראה ב"ר פנ"א, ב. ירושלמי ברכות פ"ט, ה"ה. וראה אוה"ת וירא כרך ד תשנה, א.
 (10) עי' סנהדרין . . . בהיכל הזכות: ראה ביאה"ז לאדה"א כב, ג-ד. וראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ו ס"ע שצב. המשך תער"ב ח"ג ע' א'תיא. ובכ"מ.
 (11) אלקים מדת הדין: ב"ר פל"ג, ג (בסופו). פרש"י עה"פ נח ח, א. וראה בהנסמך ב, שערי זהר" לברכות ד, ה. תו"א תולדות כא, א. ויצא כג, ג. ובכ"מ.

(1) כתפוח בעצי היער: הנחה ממאמר כ"ק אדמו"ר הצ"צ, נדפס כאן מכת"י 745 נא, א (הב'), ומופיע שם בכותרת: בס"ד הנחת הרב מהרי"ל שיחי' [בן כ"ק אדמו"ר הצ"צ] בפ' שמות תרכ"א [עיינו לקמן בסמוך, ואפשר גם כאן צ"ל תרכ"ג]. נוסח אחר (בתוספות הגהות מהרה"ח הר"ה מפאריטש) נדפס בס' פלח הרמון שה"ש קל, ב. ונמצא בכת"י 1046 לד, א בכותרת: ליל ש"ק פ' שמות ובסעודה שלישית דשבת הנ"ל [תרכ"ג].
 המאמר מיוסד על ד"ה זה שנאמר קודם ר"ה תקע"א, נדפס במאמרי אדה"ז תקע"א ע' רפ (ונקרא באחד מהכת"י "כתפוח הגדול". וראה שם ע' שיח הערה 56 ולקמן הערה 95). אוה"ת שה"ש כרך א ע' קפח [עם הערות ומ"מ מכ"ק אדמו"ר]. כרך ג ע' תתסו [ועיין אוה"ת ר"ה ע' א'תלא]. מאמרי אדמו"ר הצ"צ הנחות תרט"ו ע' קעב. סה"מ תרל"ח ח"ב ע' שסג [ושם התחלתו: כל האזרח]. ושם ע' תקעב. וראה ד"ה כתפוח בעצי היער ש"פ נצבים, כ"ז אלול ה'תשי"ד (סה"מ תשי"ד ע' רלב ואילך), המיוסד על המאמרים הנ"ל.
 (2) כתפוח בעצי היער: שיר השירים ב, ג.
 (3) ויהי היום ויבואו בני האלקים: איוב א, ו.

כתפוח בעצי היער

הוא דלא יוקיר לשמא דקוב"ה, כי הם נק' בני אלקים, והבן מדקדק ומקפיד יותר בכבוד ורצון אביו, ולכן מתייצבים לתבוע איה כבוד הוי', פירוש, כמארז"ל איזהו¹² כבוד אב מאכילהו ומשקהו. ולמעלה הוא בחי' ישראל¹³ מפרנסין לאביהם שבשמים. וע"י קיום מצות לא תעשה ממשיכים בחי' י"ה, וכן אהוי"ר נמשכים מבחי' ו"ה, שע"י אהוי"ר ותומצ' מפרנסים לאביהם שבשמים תוס' אורות בשם הוי'. ולהיפך, אם¹⁴ פגמתי באות יו"ד כו' גורמים ועושים פירוד בשם הוי' והסתלקות או"ס, ומזה נמשך ובפשעכם¹⁵ שולחה אמכם כו', והקפידא והדקדוק הוא על נשמות ישראל ביותר, כי הן נקראים בני¹⁶ אתם להוי' כו', שלמעלה מהמלאכים שנקראים בני האלקים כו', והבן חייב בכבוד אביו יותר וכמ"ש ואם¹⁷ אב אני איה כבודי כו', והו"ע להתייצב על הוי' שתובעים איה כבוד הוי'. וגם הפירוש כפשוטו כפירוש¹⁸ לריב עמו כו', כי שם¹⁹ הוי' הוא בחי' רחמים, וחפץ²⁰ חסד הוא, והם שרשם ממדת הדין, בני האלקים שתובעים דין הוא ענין על הוי' כו'. אך הגורם לזה שיבואו בני האלקים להתייצב כו', הוא נמשך משם הוי' עצמו, כנודע שבלי²¹ ר"ה מסתלק פנימיות אור א"ס המושך ע"י תומצ' משנה העבר, וצריך להמשיך המשכה חדשה מאור א"ס ב"ה, שזהו מארז"ל אמרו²² לפני מלכיות וכמ"ש במ"א, לכן מתעורר הדין ומשפט אם ראויים לזה כו', אך המכוון מהדין והמשפט הוא חסד, כדי שיתעוררו בתשובה, וע"י התשובה ממשיכים תוספת אורות למלאות כל הפגמים, ונמשך מזה מדריגות גבוהות, בחי' ר"ה ויוהכ"פ וסוכות, והוא ע"ד מ"ש בזוהר²³ קרח קע"ח ע"פ ועבד הלוי הוא, דא עתיקא, אלמלא דינא לא אשתכח בעלמא לא הוי ידעי בני נשא מהימנותא עילאה כו' פולחנא שלימא דישתכח בעלמא לגבי מלכא קדישא מאן עביד, הוי אומר ליואה, שהם מבחי' מדת הגבורה, וכמ"ש שמאלו²⁴ תחת לראשי, שמבחי' שמאלו נמשך הגבהת הראש כו'. ועד"ז ע"י בחי' ויבואו בני האלקים התייצב כח שנתעורר דין

יא, א. א. סה, א. מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תתקפא. וש"נ.

20) וחפץ חסד הוא: ראה ע"ח ש"ח (שער דרושי הנקודות) ספ"ו.

21) שבליל ר"ה מסתלק פנימיות אור א"ס: ראה לקוית נצבים נא, ב. אוה"ת ר"ה כרך ג ע' אישמה. ע' א' שסו. המשך תער"ב ח"ב ע' תתסז. ועוד.

22) אמרו לפני מלכיות וכמ"ש במ"א: ר"ה טז, א. לד, ב. וראה הנסמן בהערה הקודם.

23) בזוהר קרח קע"ח ע"פ ועבד הלוי: קרח יח, כג. ראה זח"ג קעת, ב. וראה תוי"א לך לך יא, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

24) שמאלו תחת לראשי: שיר השירים ב, ו. ח, ג.

12) איזהו כבוד אב: ראה שר"ע יו"ד סר"מ, ס"ד.

13) ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים: שהשר"ע עה"פ א, ט. זח"ג ז, ב.

14) אם פגמתי באות יו"ד: נוסח הוידי דק"ש שעמה"ט. ראה מאמרי אדה"א דברים ח"ג ס"ע א"פא ואילך. וש"נ.

15) ובפשעכם שולחה אמכם: ישע"י נ, א. זח"א רי, א. זח"ב נח, ב. זח"ג כ, ב. עה, א. וראה תו"ח לך לך זה, א, ובהנסמן שם.

16) בניים אתם להוי' כו': פ' ראה יד, א.

17) ואם אב אני איה כבודי: מלאכי א, ו.

18) כפירוש"י לריב עמו: איוב שם (א, ו).

19) שם הוי' הוא בחי' רחמים: ראה הנסמן לעיל בהערה אלקים מדת הדין. וראה זח"ג

כתפוח בעצי היער

ז

ומשפט למעלה, ע"ז מתעוררים נשמות ישראל בתשובה, ממשיכים גילוי בחי' דודי בין הבנים, שהוא בחי' אהבה רבה דעצמות אא"ס, כמ"ש זה²⁵ דודי וזה רעי כו', שע"ז נמתקים ומתהפכים מדת הדין דבני אלקים למלאכי רחמים, והו"ע דודי בין הבנים.

וביאור הדברים. הנה לפני פסוק זה נאמר כשושנה²⁶ בין החוחים כן רעייתי בין הבנות וע"ז יומשך הגילוי כתפוח בעצי היער כן דודי כו'. פירוש רעייתי ארז²⁷ פרנסתי, ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, ופרנסה²⁸ כולל ב' דברים מזון ולבוש, ומהו ענין מזון ולבושים למעלה. והוא עד"מ פעולת המזון באדם לקשר ולהמשיך חיות הנפש בגוף האדם, כי המזון מתהפך לדם וחיות הנפש מתלבש בדם, כמ"ש כ"י²⁹ נפש כל בשר דמו הוא, וע"י סיבוב הילוך הדם מתפשט חיות הנשמה אור השכל בהמוח ומדות בלב כו', וכן בכל אבר לפי מזגו ותכונתו. והכח שיש להמזון להחיות האדם, הגם שהמזון, צומח וחי, למטה מאדם, אך שרש דומם³⁰ צומח וחי הם מעולם התהוה שקודם לאדם ששרשו מבחי' עולם התקון, אלא שנפלו בשבירת הכלים דצ"ח למטה מהאדם, ולכן בעשרה מאמרות נאמר קודם בריאת דצ"ח ולבסוף נברא האדם, ולכן יש כח לדצ"ח להחיות האדם.

וכמו"כ יובן למעלה בבחי' עשר ספירות דאצילות שנקרא כמראה³¹ אדם כו', כמ"ש בפתח³² אליהו, אפיקת עשר תיקונין וקרית להון ע"ס, חסד דרועא ימינא, גבורה דרועא שמאלא, תפארת גופא כו', חכמה מוחא, בינה ליבא כו', שנק' הע"ס דאצילות בחי' גופין, וכמה גופין תקינת לון כו', ובחי' אא"ס המתלבש בע"ס דאצילות הוא בחי' נשמתא לגופא, ועל זה אמר וכד את תסתלק מנייהו אשתארו כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא. והקושיא ידוע, הלא כשמתסלק אוא"ס ה"י צ"ל אין ואפס כמו קודם התהוותם ואיך ישתארו כגופא, אלא הפירוש וכד את תסתלק הוא הארת הקו כו' מקור האורות דע"ס דאצילות שמתלבשים בכלים דאצילות שנק' גופא דמלכא, ועם כל זה ישתארו השמות והכלים דאצילות מפני שיש להם מקור ושרש זולת האור והקו כו', והיינו ששרש התהוותם מבחי' הצמצום שהי' באור א"ס ונשאר רשימא כו', והוא בחי' שם אלקים, מקור הכלים דאצילות, ושם הוי' מקור הארת האורות הנמשכים מהקו כו', ומתלבשים³³ בכלים דע"ס דאצילות, והו"ע שם³⁴ מ"ה מלגאו דאיהו ארח כל האצילות, פירוש, שם

25 זה דודי וזה רעי: שם ה, טז.

26 כשושנה בין החוחים: שם ב, ב.

27 ארז פרנסתי: נסמן לעיל.

28 ופרנסה כולל . . מזון ולבוש: ראה

כתובות סח, א.

29 כי נפש כל בשר דמו הוא: אחרי יו, יד.

30 דומם צומח וחי הם מעולם התהוה: לקו"ת

צו יג, ב. אמור לז, ג ואילך. בהעלותך לא, ג.

עקב טז, ב. ובכ"מ.

31 כמראה אדם: ראה יחזקאל א, כו.

32 בפתח אליהו אפיקת עשר תיקונין: תקו"ז

בהקדמה (ז, א).

33 ומתלבשים בכלים דע"ס דאצילות: ראה

תניא אגרת הקודש סימן כ.

34 שם מ"ה מלגאו: תקו"ז שם.

מ"ה הוא בחי' חכמה³⁵, כח מ"ה, בחי' ביטול, כי השראת אור א"ס אינו אלא בחכמה, כמ"ש הוי"ו³⁶ בחכמה כו' וכמ"ש הטעם בלק"א פל"ה בהג"ה, וכל הע"ס מקבלין גילוי א"ס ע"י החכמה, והו"ע שם מ"ה מלגאו, בחי' אור א"ס דשם הוי' שמאיר בח"ע דאצילות דאיהו ארח כל האצילות, שע"י החכמה מאיר בכל הע"ס, בחסד ובגבורה כו'. אך אין ערוך הכלים דאצילות לבחי' האור דא"ס, דלאו מכל אילין מדות איהו כלל, לכן שיהי' התחברות האורות בהכלים הוא ע"י מזון³⁷ דתורה שנקרא לחמי, כי שרש התורה³⁸ היא מבחי' כתר ורצון עליון. והגם שאיתא בזוהר³⁹ אורייתא מחכמה עילאה נפקת, פירוש נפקת, הגילוי הוא מבחי' חכמה עילאה, אבל שרשה ומקורה הוא רצון עליון, בחי' כתר⁴⁰, שהוא בחי' ממוצע בין מאציל לנאצלים, שע"י בחי' כתר נמשך האור מא"ס ב"ה ומתלבש בע"ס דאצילות. והו"ע רעייתי פרנסתי בבחי' מזון ולחם דתורה.

ועתה יובן ענין המצות⁴¹ שנק' לבושים וכמ"ש וילבש⁴² צדקה כשריון כו', לבושו⁴³ צדקה כו', עד"מ הלבוש באדם שעל ידו ג"כ יתקיים חיות הנפש בהגוף, שמשמר לו מן הקור והחום והשרב והמטר כו'. והגם שמחיה בבחי' מקיף ולבוש נבדל, ואינו כמו המזון שמתעכל ומתהפך לדם ושבה כבשרו ומתאחד עם חיות הנפש, משא"כ הלבוש הוא נבדל מהגוף, ואעפ"כ אנו רואים מעלות⁴⁴ בהלבושים יותר מהמזון, שהלבושים נצרכים להאדם תמיד ואי אפשר לו בחורף בלי לבוש כלל, משא"כ המזון אינו תמיד, ואפשר להתקיים יום אחד בלא מזון. וגם הלבושים הם יקרים יותר מהמזון, וגם מתקיימים זמן רב, משא"כ המזון מתעכל ונפסד מיד. והיינו מפני שעל הלבושים שורים המקיפים מהנפש, כנודע שבחי' נר"י⁴⁵ מתלבש בפנימיות, במוחא⁴⁶ ולבא וכבדא, ובחי' יחידה מהנפש בחי'

35 חכמה כח מ"ה: זח"ג כת, א. לד, א.

36 הוי' בחכמה: משלי ג, יט.

37 מזון דתורה שנק' לחמו: כדכתיב (משלי

ט ה) לכו לחמי בלחמי.

38 התורה היא מבחי' כתר: ראה תניא אגרת

הקדש ס"א (קכ, ב). תו"א לך יא, ג. לקו"ת בהר

מג, סע"א. במדבר ז, א. מאמרי אדה"ז נביאים

ע' רלד. רלז. ועוד. תרל"ח ע' סח. וש"נ.

39 בזוהר אורייתא מחכמה עילאה נפקת:

זח"ב סב, א. פב, א. קא, א. זח"ג פא, א. קפב,

א. רסא, א.

40 כתר שהוא בחי' ממוצע בין מאציל

לנאצלים: ע"ח ש"מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.

וראה מאמרי אדה"ז ענינים ע' קצא ובהנסמן

שם. מאמרי אדה"א בראשית ע' שפא.

41 המצות שנק' לבושים: ראה ע"ח שער

מ"ד פ"ג. תניא פ"ה. אגרת הקדש סכ"ט. תו"א

מקץ לב, ד. לקו"ת שה"ש טז, רע"ג. יז א ואילך.

מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תשמט. תו"ח

בשלח קעו, א. וש"נ.

42 וילבש צדקה כשריון: ישע"י נט, יז.

43 לבושו צדקה: ע"פ הפייט ביוצר לשחרית

דראש השנה ,אתה הוא אלקינו".

44 מעלות בהלבושים יותר מהמזון: ראה

כ"ז בלקו"ת ברכה צח סע"ד ואילך. ובכ"מ.

45 נר"י . . יחידה: ראה ב"ר פ"ד, ט. דב"ר

פ"ב, לו. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"ב

ע' תכח.

46 במוחא ולבא וכבדא: ראה זח"ב קנג,

א. אבן עזרא משפטים כג, כה. יסוד מורא –

להנ"ל – שו"י. ע"ח ש"ד (שער אח"פ) פ"א.

מקיפים, ואתה⁴⁷ משמרה בקרבי, שורה על הלבושים. כמו"כ יובן בתומ"צ שנקרא מזון ולבוש, שבמצות לימוד התורה, כשאין לו פנאי יוצא⁴⁸ ידי חובתו בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, משא"כ מצות סור⁴⁹ מרע ועשה טוב צ"ל תמיד כל היום, והיינו מפני ששרש המצות, תרי"ג⁵⁰ מצות דאורייתא וז'⁵¹ מצות דרבנן, הם תר"ץ⁵² עמודי אור, בחי' עצמות כתר עליון וגולגלתא סוכ"ע. והגם שנתבאר לעיל ששרש התורה ג"כ מבחי' כתר, היינו מבחי' כתר שמאיר בחכמה, שהרי התורה באה בגילוי בהשגה ושכל, והיינו בחי' סוכ"ע שמאיר בגילוי בממכ"ע, אבל המצות הן למעלה מהשגה והחכמה, והוא בחי' עצמות רצון העליון שלמעלה מהטעם, כענין שתוק⁵³ כך עלה במחשבה, והוא בחי' עצמות כתר עליון וסוכ"ע, לכן המצות למעלה הן בחי' לבושים ומקיפים על בחי' כמראה אדם כו', בחי' ע"ס דאצילות, מפני שהן המשכות מאור א"ס, בחי' כתר עליון, שאי אפשר להאיר בגילוי בפנימיות בבחי' ע"ס, ונקרא לבושו צדקה כו'. ואעפ"כ בלימוד התורה שהוא מאיר בפנימיות, יש ג"כ מדריגות, כמו שאינה דומה מי שלומד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, למי שמקיים מצות לימוד התורה והגית⁵⁴ בו יומם ולילה בעיון התורה, והיינו שבבחי' חכמה עילאה דתורה שמקבל המשכת הארת א"ס ב"ה מבחי' כתר, יש ג"כ מדריגות. לפעמים אמרו או"א⁵⁵ מלבישין לחו"ג דא"א, שהן בחי' ז"ת שבכתר, ולפעמים אמרו או"א⁵⁶ יונקים ממזלות, מזל ונוצר כו', שהן המשכת מבחי' ג"ר דכתר, רק שהן ע"י צמצומים, בחי' שערות, בכדי להאיר בפנימית, והוא ע"י עיון התורה כו'. אבל המצות הן מקיפים ועצמיות הכתר, בחי' גולגלתא והמקיף דסוכ"ע שצ"ל תמיד כו', לכן סור מרע ועשה טוב דמעשה המצות צ"ל תמיד כל היום.

והנה זהו"ע רעייתי פרנסתי שישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, שממשיכים תוס' אורות מקיפים ופנימים מאוא"ס ב"ה שהוא בחי' מזון ולבוש דתומ"צ בבחי' כמראה אדם ע"ס דאצי', ועל זה נאמר כו'⁵⁷ רעייתי בין הבנות. וצ"ל תחלה

52) תר"ץ עמודי אור: ראה פרדס ש"ח (שער מהות והנהגה) פ"ג. לקו"ת להאריז"ל חבקוק. מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תסא. וש"נ.
53) שתוק כך עלה במחשבה: מנחות כט, ב.
54) והגית בו יומם וזלילה: יהושע א, ח.
55) או"א מלבישין לחו"ג דא"א: ראה ע"ח שער יד, פ"א. שער כט פ"ו. פ"ח שער המצות פ"ז.
56) או"א יונקים ממזלות: ראה ע"ח שער הכללים פ"ה. שער או"א ש"ד, ספ"ג, פ"ח.
57) כן רעייתי בין הבנות: המשך הכתוב „כשושנה בין החוחים”.

47) ואתה משמרה בקרבי: נוסח ברכת השחר.
48) יוצא ידי חובתו בפרק אחד שחרית: מנחות צט, ב.
49) סור מרע ועשה טוב: לשון הפסוק תהלים לד, טו.
50) תרי"ג מצות דאורייתא: ראה מכות כג, סע"ב. כללי המצות לר"י גיקטיליא מערכת שש מאות. לקו"ש חכ"ו ס"ע 424 ואילך.
51) וז' מצות דרבנן: ראה תניא אגרת הקדש סכ"ט. לקו"ש חכ"א ע' 401. חכ"ט ע' 104 ואילך. וש"נ.

כתפוח בעצי היער

ענין הבנות מהו. הנה פירוש בני האלקים שרשן מבחי' ע"ב צירופים הראשונים דבחי' ק"ך⁵⁸ צירופי אלקים, ומבואר בפירוש האד"ר לתלמיד האריז"ל, במש"ש באד"ר דקכ"ח ע"ב דעתיקא קדישא יתיב על כורסייא דשביבין לאכפייא לון, דפי' האריז"ל כורסייא דשביבין הם ק"ך צירופי אלקים שהם מחוץ להמקור, ומתפשטים בדרך התפשטות אור הספי' עד סוף העשי', וראש שם אלקים זה מגיע עד הכתר, ע"ש. א"כ עפי"ז יובן ענין ויבואו בני האלקים להתייצב על הוי', מפני ששרש בני האלקים הם מבחי' הצמצום ומקום פנוי, בחי' מדת הדין, להתייצב על הוי' הוא בחי' הארת הקו כו', שהוא בחי' שם הוי', וכמ"ש⁵⁹ במ"א ע"פ כי הוי' הוא האלקים בשמים כו', שפירוש בשמים ממעל הוא בחי' סוכ"ע, ויש שם בחי' אלקים, הוא בחי' הצמצום באור א"ס להיות מקור להתהוות בחי' כלים דאצילות, ושם הוי' הוא בחי' מקור האורות הנמשכים ע"י הקו וחוט מאור א"ס ב"ה שלמעלה מהצמצום כו'.

והנה ע"ב צירופים הראשונים דשם אלקים שהם ב"ד רברבא, סנהדרין שלמעלה, שיש בהן כמה מדריגות עליונות וכמו שנת"ל, והכל בעולמות דקדושה, ונקרא בני האלקים, אך להיותם משם אלקים⁶⁰, מדת הדין, מגן ונרתק לשם הוי', על כן בהשתלשלותם למטה נמשך מ"ח⁶¹ צירופים אחרונים שמהם יונקים מלאכים המקטרגים וכוחות הדין רצועה⁶² לאלקאה ממש בבחי' גבורות קשות כו', העונשין⁶³ שבתורה ע"פ הסנהדרין. תכלית הכוונה הוא חסד, כמ"ש ונקלה⁶⁴ אחיך כו' וארז"ל⁶⁵ כיון שנקלה הרי הוא אחיך, אך המלאכים המקטרגים שמקבלים מ"ח צירופים אחרונים הוא גבורות קשות, שזהו חיותן לפעול רע כו', ובחינת מ"ח צירופים אחרונים נקרא אדמת⁶⁶ בני חם כו', שמהם נמשך מדות דנפש הבהמית, חמימות התאוה בעיני עוה"ז שבהיתר כו', כי השתלשלות קליפת נוגה מקבל מבחי' מ"ח צירופים הנ"ל, גם משתלשל מהם ק"ך צירופי אלקים אחרים, שהם ג' קליפות הטמאות, ולכן חם⁶⁷ אבי כנען וארור⁶⁸ כנען כו', שהן ז' מדות רעות שבנה"ב, שעלול להתגאל בתאוות ח"ו כו', והו"ע הבנות שהן מדות דנה"ב,

62 רצועה לאלקאה: זח"א יא, ב. ועוד.

63 העונשין שבתורה . . תכלית הכוונה הוא חסד: ראה לקו"ת נשא כה, ג. היום יום כג אלול. לקר"ש ח"ח ע' 360.

64 ונקלה אחיך: תצא כה, ג.

65 וארז"ל כיון שנקלה: מגילה ז, ב. ראה מאמרי אדה"א במדבר ח"ה ע' א' תשסז. קונטרסים ע' רטו. וש"נ.

66 אדמת בני חם: ע"פ ברכת ק"ש (אמת ואמונה).

67 חם אבי כנען: נח ט, יח.

68 וארור כנען: שם פסוק כה.

58 ק"ך צירופי אלקים: ראה ספר הליקוטים להאריז"ל ר"פ בא. פע"ח שער המצות פ"ה. ע"ח שער הזיווגים שט"ו, פ"ו. שמ"ד (שער השמות) פ"ה.

59 וכמ"ש במ"א ע"פ כי הוי' הוא האלקים בשמים כו' . . בחי' סוכ"ע: ואתחנן ד, לט. וראה לקו"ת ואתחנן ד, ד ואילך. אמרי בינה כג, א. פלח הרמון לך מג, ג. ועוד.

60 אלקים . . מגן ונרתק לשם הוי': ראה תניא שער היחוד והאמונה פ"ו.

61 מ"ח צירופים אחרונים: פע"ח שכ"א פ"ו (שער חהמ"צ) פ"ה. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' א"סא.

ונק' בנות לשון נוק, בחי' מקבל, שתאבים ומתאבים לקבל תענוג מתענוגי עוה"ז. וזהו כן רעייתי בין הבנות, שרעייתי הוא כנס", שנמשכים משם הוי, כמ"ש בנים אתם להוי' כו', שלמעלה מבחי' בני אלקים כו' ששרשן משם אלקים, וירדו בירידת המדרגה להתלבש בגוף ונה"ב שנק' בנות.

אך נודע, שהמכוון מהירידה⁶⁹ היא צורך עלי, ומהו העלי'. ועל זה נאמר כשושנה בין החוחים כן רעייתי כו', והוא כי שושנה יש לה ריח, ועיקר גידולה בין הקוצים שתוחבים ועוקצים אותה, ועי"ז דוקא סלקא⁷⁰ ריחא. וענין חוחים נק' הקליפות והשכינה סביבותיה קליפות והוא ענין כשושנה בין החוחים, וחוח⁷¹ גימט' כ"ב, הן אתוון דקליפה, שהן המחשבות זרות בהבלי העולם, כמו חטה⁷² כ"ב אתוון דאורייתא, כמו"כ בלעו"ז חוח כו'. וענין סלקא ריחא הוא כמארז"ל ע"פ⁷³ וירח את ריח בגדיו, ריח בוגדיו בעלי תשובה, כמארז"ל יפה⁷⁴ שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. כי הנה השושנה היא אדומה, ועי" שמוציקין אותה באור היא נהפכת ונעשה לבנה כמ"ש בזוהר שמות ב' סע"א, כמו כן נפש האלקית עי" התלבשותה בנפש הבהמית הוא אדום, והיא חמימות התאוות דנה"ב, ששרשה מבחי' ואלה⁷⁵ המלכים אשר מלכו בארץ אדום כו', ועי" שמוציקין אותה באור, הוא חמימות דיסוד האש שבנפש האלקית, ברשפי אש האהבה בכל⁷⁶ מאדך בקי"ש, היא נהפכת מאדום ללובן, על ידי התגלות י"ג מדות הרחמים, וכמ"ש אם⁷⁷ יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו כו', שהמשכות י"ג מדה"ר הם גוון לבן, לבושי⁷⁸ כתלג חיור ושער רישי' כעמר נקא כו'.

והענין, כי מעלת בעלי תשובה, כמ"ש בזוהר⁷⁹ פ' חיי, דמשכין לי' בחילא יתיר, והיא אהבה דבכלל⁸⁰ מאדך בלי גבול. כי האהבה⁸¹ דבכל נפשך, בכל

---

69 מהירידה היא צורך עלי': ראה הנסמן
באוה"ת עקב כרך ב ע' תפא.
70 סלקא ריחא: ראה זח"ב כ, ב. קפט, ב.
זח"ג רלג, ב. וראה סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקיד.
תרנ"א ע' רכא.
71 וחוח גימט' כ"ב, הן אתוון דקליפה: ראה
לקו"ת להאריז"ל פרשת עקב עה"פ ארץ חטה.
72 חטה כ"ב אתוון דאורייתא: ראה זח"ג
קפט, ב. תקו"ז תס"ט (קיד, א, ב).
73 ע"פ וירח את ריח בגדיו ריח בוגדיו בעלי
תשובה: תולדות כו, כו. ראה ב"ר פס"ה, כב.
סנהדרין לו, א: אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו.
תר"א תולדות כ, ד. לקו"ת ברכה צג, ג.
74 יפה שעה אחת בתשובה: אבות פי"ד,
מ"ז. מאמרי אדה"ז על מאמרז"ל ע' קיד
ובהנסמן שם.
75 ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום:
וישלה לו, לא.
76 בכל מאדך: ואתחנן ו, ה.
77 אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:
ישע"א, יח.
78 לבושי' כתלג חיור ושער רישי' כעמר
נקא: דניאל ז, ט.
79 בזוהר פ' חיי דמשכין לי' בחילא יתיר:
זח"א קכט, ב. ראה תר"ח נח ס, ב ובהמ"מ.
80 דבכל מאדך בלי גבול: ראה תניא אגרת
הקדש סי"ז. תר"א מקץ לט, ג ואילך. תר"ח וארא
סא, ב הערה 69. דרך מצותיך קכב, ב ואילך.
81 האהבה דכל נפשך: ואתחנן שם.

כתפוח בעצי היער

כחות הנפש, הן עשר בחינותיה, שכל ומדות ולבושי הנפש מחשבה דיבור ומעשה בהתקשרות לאלקות, השכל בחכמת התורה והמחשבה בהתבוננות באור א"ס ב"ה, וכן הדיבור בתורה ותפלה, ומעשה המצות, זהו בחי' צדיקים ובינונים. ונקרא רעייתי פרנסתי, שמפרנסים לאביהם שבשמים ע"י המשכת אור א"ס, בחי' סוכ"ע ומכ"ע, ע"י מזון ולבוש דתומ"צ. אבל מי שפגם נפשו כמו שאומר אם פגמתי באות יו"ד כו', שגורם הסתלקות אא"ס כמו שנת"ל בפירושו וכד אנת תסתלק כו' כגופא בלא נשמתא כו', ובפשעכם שולחה אמכם כו' הוא בחי' גלות השכינה, שזהו היפך רעייתי פרנסתי, ולכן אין מועיל להם מזון ולבוש דתומ"צ. כמו עד"מ בחולי החום אין מועיל מזון ולבוש, גם לא ירגיש שום תענוג מהמאכל, כי אם צריך רפואות תחלה אם יקבל תענוג מהמאכל והלבוש. וכמו כן מי שחטא ונפגם אין לו שום תענוג מהתומ"צ עד שיעשה תשובה, והיא הרפואה, כמארז"ל גדולה⁸² תשובה שמביאה רפואה לעולם כו'.

והנה בענין החולה גשמי, יש חולה שאין בו סכנה ויש חולה שיש בו סכנה. כמו כן יש שנפגם נפשו מתאוות היתר אבל לא עשה שום איסור כלל במחדו"מ, ובדקות וברוחניות יותר יש חולה אפילו רק חסר לו שער החמישים, כי חולה⁸³ גימט' מ"ט שער' בינה, והיא העבודה ע"ד השגה ודעת באלקות, ועיקר העבודה צ"ל ביטול השגה, והוא בחי' אין, שער החמישים דבינה, שמחבר חכמה ובינה, בחי' נקודה⁸⁴ בהיכלא כמ"ש במ"א. ויש חולה שיש בו סכנה, כשפגם בדברים האסורים. והרפואה היא תשובה עילאה מעומקא דליבא, והוא אהבה דבכל מאדך בלי גבול ובחילא יתיר, למעלה מהדעת וההשגה, והוא בחי' ממעמקים⁸⁵ קראתיך כו'.

והנה באתערותא דלתתא כזה בבחי' בכל מאדך, מעוררים למעלה ג"כ בחי' מאד העליון שבלי גבול, והיינו בחי' אור א"ס ב"ה עצמות המאציל, שלמעלה מבחי' אור המאיר בע"ס דאצילות כנשמתא לגופא, ושם נאמר אם⁸⁶ צדקת מה תתן לו ואם רבו פשעיך מה תעשה לו. והגם שנתבאר לעיל שהמזון דתורה הוא מבחי' כתר שמאיר בחכמה עילאה והמצות שהן לבושים הוא מבחי' גלגלתא. אך זהו מן הבחינה שבכתר שהוא שרש הנאצלים, אכן ע"י התשובה בכל מאדך ממשיך מהבחי' שבכתר הנקרא עתיקא, והיא בחי' תחתונה שבמאציל, כנודע שבחי' כתר ממוצע בין מאציל לנאצלים, ויש בו שרש ומקור לנאצלים והוא בחי' אריך

82 גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם: יומא פו, א.

83 חולה גימט' מ"ט: ראה טעמי המצות להאריז"ל פ' וירא. וראה לקו"ת ברכה צו, ב. ובארוכה ד"ה חמישים שער' בינה בסה"מ תרנ"ג ע' רסט ואילך.

84 נקודה בהיכלא כמ"ש במ"א: ראה זח"א ו, א. זח"ב קפ, א. תקו"ז ת"ה (יט, א). תכ"ח (עב, ב). תניא אגרת הקדש ס"ה (קז, א). לקו"ת ר"פ ראה. ובכ"מ.

85 ממעמקים קראתיך: תהלים קל, א.

86 אם צדקת מה תתן לו: איוב לה, ז.

כתפוח בעצי היער

17

אנפין, ופנימית הכתר, בחי' עתיק, היא בחי' תחתונה שבמאציל. ובחי' מזון ולבוש דתומ"צ שרשם מבחי' כתר וחכמה עילאה, סוכ"ע וממכ"ע. אבל ע"י תשובה בכל מאדך מעוררים למעלה מבחי' סוכ"ע וממכ"ע, וכמ"ש במ"א שזהו בחי' קדושת⁸⁷ שלמעלה מקדושתכם כו', והוא בחי' עתיק, פנימית הכתר, שבו מאיר מלכות דא"ס, ומשם נמשך למלאות כל הפגמים, כי אנת הוא שלימותא דכולא להיות ממלא כל שמהן, והוא ענין גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם כו'.

ועוד י"ל באופן אחר, והוא כמ"ש ולא⁸⁸ אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם, והוא בחי' הוי' אלקיך דתומ"צ, שמצד בחי' הוי' אלקיך דתומ"צ ג"כ לא אבה לשמוע כו', אך ויהפוך הוי' אלקיך את הקללה לברכה, שהקלות הן בחי' לא תעשה, ושיהפוך הזדונות והעוונות לזכויות זהו ע"י הוי' אלקיך שבי"ג מדה"ר, שע"י י"ג מדה"ר נושא⁸⁹ עון כו'. כי אהבך הוי' אלקיך, זהו בחי' עוד עליונה יותר, הן ע"ס שבמאציל עצמו, והוא בחי' ע"ס הגנוזות במאצילן. כנודע שהצמצום הי' באור א"ס, והוא בבחי' מלכות דא"ס, ואח"כ נמשך הקו כו', וע"י התשובה ממעמקים קראתיך כו', שממשיכים למעלה עשרה⁹⁰ עומקים שהן כללות ע"ס הגנוזות במאצילן שלמעלה מהצמצום כו' והקו שנמשך אח"כ כו', לכן משם נמשך למלאות כל הפגמים, ואנת הוא שלימותא דכולא למלאות כל שמהן כו'. והוא ענין כן דודי בין הבנים, כי פירוש דודי הוא אהבה חזקה, כמ"ש זה דודי וזה רעי כו', הוא בחי' כי אהבך ה' אלקיך כו', אהבתי⁹¹ אתכם אמר הוי' ואמרתם במה אהבתנו הלא אח עשו ליעקב כו', כי שם כחשיכה⁹² כאורה כו' ואעפ"כ ואוהב את יעקב כו'. ולכן מבחי' התגלות האהבה רבה דעצמיות אור א"ס, בחי' דודי כו', שלמעלה מהצמצום, שמשם נמשך שרש בני אלקים כו', ולמעלה מהקו שהוא בחי' אור דשם הוי' דתומ"צ ונשי' שנק' בנים אתם להוי' כו', ונמתקו בני האלקים ומתהפכים למלאכי רחמים כו', והוא ענין כן דודי בין הבנים.

וזהו וישכם⁹³ לבן בבוקר, שהוא לבנונית דלובן העליון, בחי' י"ג מדה"ר, לבושי' כתלג חיור ושער רישי' כעמר נקא כו'. וינשק לבניו ולבנותיו, שהן כל הפרצופים העליונים (בחי' מ"ה ובי"ז), עד גם להפוך הרע שבנה"ב הנק' בנותיו, להיות הזדונות⁹⁴ נהפכים לזכויות ממש, ע"י המשכת י"ג מדה"ר שהוא בחי' מרפא

92 כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב.

93 וישכם לבן בבוקר... דלובן העליון: ויצא

לב, א. וראה תו"א ויצא כג, ד. מאמרי אדה"א
נ"ך ע' קצו וע' רמו. ובאוה"ת ויצא כרך ה ע'
תתסט, ב ואילך.

94 הזדונות נהפכים לזכויות ממש: יומא פו,

ב. תו"א מגילת אסתר צט, א. ועוד.

87 קדושתו שלמעלה מקדושתכם: ויק"ר

פכ"ד, ט.

88 ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם:

תצא כג, ו.

89 נושא עון: מיכה ז, יח.

90 עשרה עומקים: ראה פע"ח שער תפלות

ר"ה פ"ו. לקו"ת נציבים מח, ב, נג, ב. ובכ"מ.

91 אהבתי אתכם אמר הוי': מלאכי א, ב.

כתפוח בעצי היער

לנפש כו', והוא ע"י תשובה מעומקא דליבא. ואז אח"כ ויעקב⁹⁵ הלך לדרכו, הן בחי' דרך הוי' שבתומ"צ שמלובשים בג' בחי' מחדו"מ, שהוא להמשיך גילוי אוא"ס בג' עולמות ב"ע, שיהי' דירה⁹⁶ בתחתונים, והוא עד"מ החולה כשמתרפא אז צריך מזון ולבוש, והיינו ע"י תשובה, רעותא דליבא, תחילה, שע"ז ממשיך י"ג מדה"ר, וישכם לבן כו', ואח"כ ויעקב הלך לדרכו, דרך הוי', מזון ולבוש דתומ"צ.

ובזה יובן ענין ירידת הנשמה בגוף ונה"ב שזהו רעייתי בין הבנות, והוא כמו שושנה בין החוחים היא סלקא ריחא, ונעשה מאדומה לבנה ע"י שמוציקין אותה באור, כמו כן רעייתי שהוא כנס"י במה שמלובשת בגוף ונה"ב, היא סלקא ריחא בחי' תשובה, ממשכת י"ג מדה"ר, בחי' לובן העליון, לבושי' כתלג חיוור כו', כמ"ש אם⁹⁷ יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, והיינו ע"י אהבה דבכל מאדך שבלי גבול שבק"ש.

אך עדיין צ"ל, מאחר שהנה"א מוסתר בגלות בתוך נה"ב, ועשר כוחות דנה"ב מסתירים ומעלימים לגמרי על הנה"א ועשר כחותיה, וא"כ מאין יבא לבחי' אתעדל"ת ואהבה גדולה כל כך בחי' בכל מאדך בלי גבול. אך הענין הוא, דבאמת גם קודם אתעדל"ת בבחי' בכל מאדך שבק"ש, צ"ל תחלה המשכת י"ג מדה"ר מלמעלה על נפשו, כדי שיוכל לעלות מתוך החושך וההסתר וההעלם. והוא ענין הבקשת רחמים רבים בברכת יוצר אור, ברחמיך הרבים רחם כו', וכן בברכת אהבת עולם אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בלבינו בינה כו', שהוא התעוררות רחמים רבים על ירידת הנשמה בגלות בגוף ונה"ב, בחי' רעייתי בין הבנות, בכדי שע"ז יוכל אח"כ לבוא בק"ש למסור⁹⁸ נפשו באחד ובחי' בכל מאדך בלי גבול. ונמצא מובן מזה שיש ב' מיני המשכת י"ג מדה"ר. הא', הבאה ונמשך למטה קודם ההעלאה של האתעדל"ת בק"ש, ליתן לה כח ועוז לעלות באתעדל"ת בק"ש בכל מאדך, והוא בחי' י"ג מדה"ר בברכות שקודם ק"ש. והב', י"ג מדה"ר הבאה ונמשך אחר האתעדל"ת דק"ש, והוא בחי' ברכאן דשמונה עשרה, וי"ג מדה"ר שאחר שמו"ע, ויעבור⁹⁹ הוי' כו' ויקרא הוי' הוי' כו', ופסיק¹⁰⁰ טעמא בינייהו, כי שם הוי' הא' הוא בחי' אא"ס שמתלבש בע"ס דאצילות, וכמו שנת"ל בפירוש שם מ"ה מלגאו דאיהו ארח כל האצילות, ושם הוי' הב' הכלול בעצמות אוא"ס שהן

95 ויעקב הלך לדרכו: ויצא לב, ב. וראה

המשך וככה תרל"ז ע' תרלא (ריש פרק צו): הנה העבודה שאחר התשובה דיוהכ"פ עז"נ ויעקב הלך לדרכו פ"י שהלך לדרכו בדרך התומ"צ כו' כמ"ש מזה בד"ה כתפוח בעצי היער (רש"פ).

96 דירה בתחתונים: ראה תניא פל"י.

99 ויעבור הוי' כו' ויקרא: תשא לד, ו.

100 ופסיק טעמא בינייהו: זח"ג קלח, א.

וראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תשיח וע'

תתסג. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רצ. נ"ך

ע' תקעז. וש"נ.

97 אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג: ישעי' א,

כתפוח בעצי היער

טו

בחי' ע"ס הגנוזות במאצילן, וכמו שנת"ל בפירוש אהבת הוי' אלקיך כו'. ופירוש ויקרא הוי' הוי', הוא בחי' המשכה משם הוי' שלמעלה מאצילות באצילות כו'. אך גם לבחי' רחמים רבים הא' הבא באתעדל"ע בברכת יוצר, לעולם¹⁰¹ ירגיז יצר טוב כו', והו"ע פסוקי דזמרה שקודם ברכת יוצר אור כו', לשון¹⁰² זמיר עריצים כו', שע"י סיפור¹⁰³ שבחו של מקום בפסוקי דזמרה נופל גסות וגבהות הרע דנה"ב, וכמ"ש רוממות¹⁰⁴ אל בגרונם, ומזה גופא נעשה וחרב פיפיות לעשות נקמה בגוים, הן ז' מדות הרעות דנה"ב, ואז ע"ז יומשכו הי"ג מדה"ר בברכת יוצר ואהבת עולם לעורר האהבה בחי' בכל מאדך ורעותא דליבא, וע"י העלאה זו דק"ש יומשכו אח"כ בחי' ברכאן דצלותא וי"ג מדה"ר שאחר שמו"ע להפוך הזדונות לזכיות נושא עון כו'.

ועם כל זה יובן פירוש הפסוק כתפוח בעצי היער כן דודי כו', שהוא נאמר אחר הפסוק כשושנה, בחילא יתיר, והוא בחי' ריח בוגדיו דבעלי תשובה שלמעלה מבחי' ריח בגדיו דמעשה המצות, וכמ"ש בת"א¹⁰⁵ ע"פ ראה ריח בני כו', שהו"ע כריח שדה אשר ברכו הוי', שע"י העלאת ריח זה נמשך אור א"ס שלמעלה מהצמצום והקו כו'. והו"ע כתפוח בעצי היער. פירוש, התפוח¹⁰⁶ כלול מג' גוונין חיור סומק ירוק כו', שהן¹⁰⁷ חג"ת, ג' אבות, והוא בחי' קו¹⁰⁸ האמצעי, בחי' רחמים שכלול מג' גוונין, בריח¹⁰⁹ התיכון כו'. ובמד"ר¹¹⁰, כתפוח זה הקב"ה כו' ועצי היער הם בחי' המלאכים, שרפים¹¹¹ עומדים, שנק' עצי¹¹² שיטים עומדים כמ"ש בזוהר ובמ"ר, והו"ע י"ג מדה"ר שבברכת יוצר אור, ההתבוננות משרפים ואופנים, נק' עצי היער כמ"ש¹¹³ בזהר ע"פ אכלתי יערי זה יוצר אור כו'. וי"ג מדה"ר שמאירין ונמשכין ביוצר אור הו"ע כתפוח בעצי היער, כי התפוח גימט' צבאות, כמ"ש ברמ"ז פ' האזינו, אות הוא בצבא שלו, כי תשוקת המלאכים שאומרים קדוש¹¹⁴ כו' הוי' צבאות, להמשיך הגילוי בבי"ע כמו באצילות, איהו¹¹⁵

ביאוה"ז וישב נה, ג. וש"נ.

109 בריח התיכון: ע"פ תרומה כו, כה.

וראה זח"א א, ב. זח"ב קעד, ב. זח"ג קפו, סע"א.

110 ובמד"ר, כתפוח זה הקב"ה: ס"פ בא פי"ז.

111 שרפים עומדים: ישע"י ו, ב.

112 עצי שיטים עומדים: תרומה כו, טו.

113 כמ"ש בזהר ע"פ אכלתי יערי זה יוצר

אור: שיר השירים ה, א. זח"ג רכו, א. וראה

לקו"ת פ' ראה ל, ב.

114 קדוש כו' הוי' צבאות: ישע"י ו, ג.

115 איהו וגרמוהו חד: תקו"ז בהקדמה ג,

(ב).

101 לעולם ירגיז יצר טוב כו': ברכות ה, א.

102 לשון זמיר עריצים: ישע"י כה, ה. זח"ג

רפד, א. לקו"ת בחוקותי מז, ד. נצבים נא, ד.

103 סיפור שבחו של מקום: ראה ברכות

לב, א.

104 רוממות אל בגרונם: תהלים קמט, ו.

105 בת"א ע"פ ראה ריח: תולדות כז, כז.

תו"א תולדות כ, ב ואילך.

106 התפוח כלול מג' גוונין חיור סומק

ירוק: זח"ג קלג, ב. וראה מאמרי אדה"א נ"ך

ע' ו ובהמ"מ שם.

107 שהן חג"ת ג' אבות: ראה זח"ב קמז, ב.

לקו"ת שה"ש לב, ב.

108 קו האמצעי. . בריח התיכון: ראה גם

כתפוח בעצי היער

וגרמוהי חד, וזה שיהי' הגילויי בני"ע כמו באצילות הוא ע"י שם צבאות, כמ"ש בת"א¹¹⁶ פ' בא בד"ה בעצם היום הזה כו', והו"ע כתפוח בעצי היער שהוא גילויי אצילות וי"ג מדה"ר בני"ע בברכות ק"ש. כן דודי בין הבנים, הוא גילויי י"ג מדה"ר שלמעלה מאצ"י באצ"י, בין הבנים הן ששה מדות עליונות, בחי' ז"א דאצילות, ששם מושרשים נשמות ישראל שנקראים בנים אתם להוי' כו', והגילויי דודי בין הבנים הוא בשמונה עשרה וי"ג מדה"ר שאחר שמו"ע כו'.

והנה כמו שמבואר למעלה בעבודת ה' בכל יום כל הבחי' והמדריגות שבפסוקים אלו, כשושנה כו' כן רעייתי כו' כתפוח כו' כן דודי כו', כמו"כ יובן על דרך זה בכללות כל העולמות, באלול ר"ה יוה"כ"פ סוכות ושמיני עצרת. דהנה בר"ה הוא זמן חידוש העולמות, וכמו שנת"ל שבלייל ר"ה מסתלק פנימיות או"א"ס הנמשך ע"י תומ"צ משנה העבר, וצריך להמשיך המשכה חדשה מאור א"ס ב"ה, וכמ"ש באגה"ק¹¹⁷ סי' י"ד ע"פ ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה כו' מראשית כו' ועד אחרית שנה, והל"ל לעולם ועד כו', אלא בכל שנה ושנה הוא אור חדש, כי האור שנתחדש והאור בשנה זו מסתלק בערב ר"ה הבאה לשרשו כו', והארץ הוא בחי' מלכות כמ"ש בזוהר¹¹⁸ ס"פ לך, אשריך ארץ כו', ועל כן אז ויהי היום ויבואו בני האלקים להתייבב על ה', וכמו שנת"ל פירוש בני האלקים ב"ד רברבא כו', ושרשו משם אלקים, בחי' הצמצום כו', והם באים להתייבב על הוי' כו' ששרשו מהקו בחי' אורות כו', ומתעורר דינא קדמאה, מאן דלא יוקיר לשמא דקוב"ה כמו שנת"ל. ולכן צריך להתעורר בתשובה מעומקא דליבא למלאות הפגמים כמו שנת"ל, והו"ע השופר, בחינת תשובה, כמ"ש כשופר¹¹⁹ הרם קולך, כמו שופר צדו¹²⁰ א' קצר וצדו א' רחב על שם הפסוק מן¹²¹ המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה, והוא בחי' קול¹²² פשוט מעומקא דליבא, ויצעקו¹²³ אל הוי' בצר להם כו', על שנתרחק מאור פניו ית', והוא בחי' בכל מאדך, ועי"ז מעוררים ג"כ למעלה מאד העליון, שופר שלמעלה, ואד' הוי'¹²⁴ בשופר יתקע כו', וג"כ צדו א' קצר וצדו א' רחב, שנמשך מן המיצר מבחינה דלית מחשבה תפיסא כך כלל, שהוא בחי' או"א"ס שלמעלה מהשגה, ואח"כ נמשך מרחב י"ה, הוא גילויי סוכ"ע ממכ"ע, וכנודע בכוננת השופר שהוא בחי' המשכת י"ג מדה"ר.

שער השופר פ"א. לקו"ת דרושים לר"ה נו, ד. ועוד.

(121) מן המיצר קראתי י"ה: תהלים קיח, ה.
(122) קול פשוט: שו"ע אדה"ז הל' ר"ה סתק"צ, ס"א. סה"מ מלוקט ח"א ע' סג, וש"נ. וראה תו"א יתרו עג, ג. ועוד.
(123) ויצעקו אל הוי' בצר להם: תהלים קז, ו. שם כח. וראה גם שם יג, יט.
(124) הוי' בשופר יתקע: זכרי' ט, יד.

(116) בת"א פ' בא בד"ה בעצם היום: יג, ב ואילך.

(117) באגה"ק סי' י"ד ע"פ ארץ אשר ה' אלקיך: קכ, א. עקב יא, יב.
(118) בזוהר ס"פ לך אשריך ארץ: קהלת י, יז. וראה זח"א צה, ב. אוה"ת ואתחנן כרך א ע' קכט ואילך.
(119) כשופר הרם קולך: ישעי' נח, ב.
(120) צדו א' קצר וצדו א' רחב: ראה פרע"ח

כתפוח בעצי היער

יז

ועשרת ימי תשובה הן נגד עשר בחי' הנפש, להפוך בכל יום מדה אחת ע"י תשובה ממעמקים כו', ועי"ז ממשיך מלמעלה עשרה עומקים, הן ע"ס הגנוזות במאצילן, עד יוהכ"פ לפני¹²⁵ הוי' תטהרו, למעלה מהצמצום והקו כו' שהוא בחי' אא"ס. בין הבנים, שנמתקו בני האלקים ומתהפכים לרחמים, כמו שאומרים במנחה דשבת, אלקים¹²⁶ ברב חסדיך, ולכאורה אלקים בחי' מדה"ד, ואיך הוא ברוב חסדיך כו'. והיינו לפי שבמנחה¹²⁷ דשבת עת רצון נמשך שגם שם אלקים ברב חסדיך, וכמ"ש בזהר ויקרא דכ"ב ע"ב ע"פ ברוך¹²⁸ יחד כל כוכבי בקר, דהיינו כשישראל אומרים ק"ש, ואז הוא בחי' וישכם לבן בבוקר, ואז ויריעו כל בני אלקים, ורוצה לומר שנתמקים הגבורות.

אך כמו שנתבאר לעיל שבכל יום צ"ל י"ג מדה"ר בברכת יוצר אור כו' ליתן כח לבוא בק"ש לבחי' בכל מאדך, כמו"כ כדי שיוכל לבוא לבחי' אתעדל"ת ברו"ה הרם כשופר קולך, צריך להקדים הרועה בשושנים בכל חודש¹²⁹ אלול, ר"ת אני לדודי ודודי לי, אל¹³⁰ תיקרי שושנה אלא שושנה בהלכות, על דרך לך¹³¹ אמר לבי בקשו פני, עי"ז את פניך הוי' אבקש, והיינו ע"י התקשרות השכל והמדות ומחזו"מ. אך זהו מדריגת הצדיקים ובינונים, אבל מי שפגם, העצה הוא התעוררות רחמים רבים בימי הסליחות, שאומרים בסליחות ויעבור הוי' על פניו כו'. וכמו שבכל יום פסוד"ז הוא הכנה לבחי' י"ג מדה"ר שבברכת יוצר כו', כן כל חודש אלול הוא הכנה שמתחילין¹³² בר"ח אלול לתקוע, והוא כמ"ש אם¹³³ יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו כו', והוא כמו לעולם ירגיז אדם כו' שבכל יום וכמו שנת"ל. וזהו כתפוח בעצי היער קאי על י"ג מדה"ר שמאיר באלול, וכמ"ש בדרוש¹³⁴ הראשון אני לדודי בפי' ראה בלקו"ת שהוא עד"מ שיוצאין להקביל אור פניו ית' בשדה, שהוא בחי' בי"ע, שנק' עצי היער כמו שנת"ל.

כן דודי בין הבנים הוא גילוי בחי' דודי הנ"ל שמאיר י"ג מדה"ר שלמעלה מאצילות בע"ס דאצילות ביוכ"פ כו'.

ראה זח"ב תוספות עדר, א. מאמרי אדה"א דברים ח"ד ע' א'קפת. וש"נ.

131) לך אמר לבי בקשו פני: תהלים כז, ח.
132) שמתחילין בר"ח אלול לתקוע: ראה טור או"ח ריש סי' תקפא ושלה"ה (מסכת ר"ה פרק נר מצוה ד"ה ומה שאומר).

133) אם יתקע שופר בעיר: עמוס ג, ו. טור או"ח שם.

134) בדרוש הראשון אני לדודי בפי' ראה בלקו"ת: לב, א.

125) לפני הוי' תטהרו: אחרי טז, ל.
126) אלקים ברב חסדיך: תהלים סט, יד.

127) שבמנחה דשבת עת רצון: ראה זח"ג ככט, א. רפח, ב. רצג, א.

128) ברוך יחד כל כוכבי בקר: איוב לח, ז.
129) חודש אלול ר"ת אני לדודי ודודי לי:

שה"ש ו, ג. שער הפסוקים עה"פ. משפטים כא, יג. פע"ח שער ר"ה פ"א. ראה ג"כ לקו"ש ח"ב ע' 623. ועוד.

130) אל תיקרי שושנה אלא שושנה בהלכות:

בצלן חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחיכי קאי על חג הסוכות, צ"ל סוכה. דהנה דודי שהוא בחי' אהבה עליונה, בחי' כי אהבך הוי' אלקיך, בחינת ע"ס הגנוזות, עשרה עומקים שלמעלה מהצמצום והקו כו', אי אפשר להיות גילוי למטה בנפש וגם לא למעלה בבחינת ע"ס דאצילות בבחי' אור פנימי כי לאו מכל אינון מדות איהו כלל, כי אם הוא מאיר בבחי' מקיף בלבד, והוא ענין חג הסוכות כמש"ת, אך להיותו אור מקיף מבחי' גבוה מאד, על כן גם זיו והארתו לבד הוא ממלא כל שמהן ומשלים כל החסרונות והפגמים, והן הן המשכת י"ג מדה"ר שנמשכים בר"ה ויוכ"פ שהן הן הארה וזיו בעלמא מבחי' אהבה רבה, דודי הנ"ל, כי י"ג מדה"ר הן בחי' י"ג תיקוני דיקנא, בחינת שערות, אשר בחי' שערות¹³⁵ הן צמצומים ומותרי מוחין ואין ערוך לעצמיות המוחין, כמו כן יובן למעלה שבחי' י"ג מדה"ר הן י"ג תיקוני דיקנא, בחי' הארה וזיו בעלמא מבחי' עתיק שהוא בחי' פנימית הכתר, שזוהו בחי' דודי לפירוש הא' כמו שנת"ל, וכל שכן לפירוש הב' שבחי' דודי הוא בחי' ע"ס הגנוזות שלמעלה מהצמצום והקו כו', לכן אי אפשר להיות גילוי בחי' דודי בפנימית למלאות כל הפגמים ביוכ"פ, אך בחג הסוכות מאיר עצמיות אור המקיף עליון דבחי' דודי הנ"ל, ולא בבחי' זיו והארה בלבד, והוא ענין צל הסכך המקיף אושפיוזין¹³⁶ עילאין כו', וכמ"ש כל¹³⁷ האזרח בישראל ישבו בסוכות, ויש ב' פירושים באזרח¹³⁸, פירוש א' לשון זריחה ופירוש ב' לשון קדמון, כמו כג¹³⁹ כאזרח, שפירוש גר שבא מחדש ומקרוב, ואזרח הוא תושב הארץ מקדמת דנא. וכמו כן למעלה יש בחינת שם מ"ה החדש המברר ועושה מתהו תיקון, ונק' מ"ה החדש שהוא מחודש מאין ליש, בחי' הארה בעלמא, ושרשו מבחי' מצחא דעתיקא. אבל בחי' קדמון הוא בחי' אור א"ס הקדמון והנצחי, למעלה מבריאת העולמות המחודשים מאין ליש כו'. ולעתיד לבוא יהי גילוי אור א"ס הקדמון והנצחי בבחינת פנימית, והוא ענין כל האזרח בישראל, שלעתיד לבוא יזרח בגילוי אור א"ס הקדמון והנצחי. ומה שלע"ל מאיר בגילוי בפנימית, מאיר עתה בסוכות בבחי' מקיף וצל סוכה. וזהו בצלו חמדתי וישבתי, שהוא ענין ישבו בסוכות.

אמנם אח"כ בשמיני עצרת, שפירוש עצרת¹⁴⁰ היא קליטה, שכל ההמשכות דיוהכ"פ ומקיפים דסוכות באים ונמשכים בהתגלות בפנימית בבחי'

שצב ואילך.

(138) באזרח . . לשון זריחה: ראה לקו"ת פ' ראה ית, סע"א. דרושים לסוכות פב, ב.
(139) כגר כאזרח: ע"פ אמור כד, טז. כב. יהושע ח, לג.

(140) עצרת היא קליטה: ע"פ פינחס כט, לה: ביום השמיני עצרת תהי' לכם. וראה אוה"ת סוכות כרך ד סע"א שתסב ואילך. סה"מ מלוקט ח"א ע' רטו. ושי"נ.

(135) שערות . . ומותרי מוחין: ראה ע"ח שי"ג (שער א"א) פ"א. מבוא שערים ש"ה ח"א, פ"ג. לקו"ת ברכה זה, רע"ג. תו"ח חיי שרה כג, סע"ג ואילך.

(136) אושפיוזין עילאין: ראה זח"ג קג, ב. קד, א. סידור עם דא"ח שער הסוכות שעה, א ואילך.

(137) כל האזרח בישראל ישבו בסוכות: אמור כג, מב. ראה אוה"ת ויחי כרך ב סע"

ע"ס חב"ד חג"ת נה"י, והוא ענין ופריו מתוק לחכי בבחי' טעם והשגת אלקות בפנימיות, כמ"ש טעמו¹⁴¹ וראו כי טוב ה', והוא ענין שמחת תורה ושמחה של מצוה שמאיר המקיף בבחי' פנימית, ובשמע"צ¹⁴² נמשך המשכה כללית על כל השנה להיות נקלט בפנימית גילוי אלקות בתורה ומצות ותפלה של כל השנה, שהוא ענין כמו שנת"ל ויעקב הלך לדרכו כו', שאחר התשובה שהוא בחי' רפואה צריך מזון ולבוש דתומ"צ, שהוא ענין דרך הוי', להמשיך גילוי אור א"ס למטה, דירה בתחתונים, והוא ענין ופריו מתוק לחכי שקאי על שמיני עצרת, המקיפים דצל סוכה בבחי' שנמשך גילוי אלקות בפנימיות, טעמו וראו כי טוב ה' כו'.

141) טעמו וראו כי טוב ה': תהלים לד, ט. לקו"ת האזינו עז, ג. דרושים לשמיני עצרת צ, ג. ובכ"מ.

142) ובשמע"צ . . נקלט בפנימיות: ראה

לזכות

הילד **שמואל** שי

לרגלי הכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה
יום ועש"ק עחה"ס, י"ד תשרי ה'תשפ"ד
ויה"ר שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

ולזכות

אחיו **יוסף בנימין**, **מנחם מענדל** ו**נתן חיים** שיחיו

נדפס ע"י ולזכות הוריו

הרה"ת ר' **דניאל יעקב** וזוגתו מרת **חי' מושקא**

שיחיו

גניביש

וזקניו

הרה"ת ר' **יקותיאל יהודה** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **גניביש**

הרה"ת ר' **ארי' וזוגתו מרת אסתר נחמה דינה** שיחיו **קאלטמאנן**

הרה"ת ר' **יצחק** וזוגתו מרת **לאה** שיחיו **גניביש**

מרת **שלומית חנה תחי' קאלטמאנן**

הרב ר' **יעקב** וזוגתו מרת **אלישבע** שיחיו **טאראן**

ולעילוי נשמת

ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה** הי"ד